

SZÓ- ÉS SZÓLÁSMAGYARÁZATOK

Már megint (még mindig) *borzsák**. A Magyar Nyelv illusztris főszerkesztője még akkor is a szívéhez legközelebb álló, patinás folyóíratra gondolt, mikor nemrég – 85. születésnapja alkalmából – az Akadémián köszöntöttük. Akkor is azt kötötte a lelkemre, hogy akár csak „egy szösszenés erejéig” ne feledkezzem meg a Magyar Nyelvről. Hát íme a szösszenés!

Karácsonykor – a magam sokadik születése napján – kedves tanítványom, a nemcsak filológusként jeleskedő (Csokonai- és Berzsenyi-szakértő), hanem a bor-szakmában is járatos Kőrizs Imre, köszöntésként egy legújabb kori „borzsák”-kal, egy eddig sosem látott „kiszerezésű” találmánnyal, vagyis egy vastag védőborítású, rejtélyes csomaggal örvendeztetett meg. Mellékelte hozzá a „Bor és pince” c. szaklap 2006. évi 7–8. számát, amelynek hirdetési rovatában (az 53. lapon) csalogató reklámon találkozhattam a nevemmel: „*Borzság* [kiemelt betűtípussal] többféle méretben, igény szerint a pincészetek, borházak dugóival díszítve.” Egy szőlőfürt és egy szőlőlevél társaságában ott díszleg a minta: két műanyag fülestáska, bennük Bacchus adományai: egy-egy szintén műanyag zacskó (vagyis két *borzsák*). Nekiestem, hogy meg is csapoljam, de – nem lévén szakértő a modern csomagolótechnikában – csak késsel-ollóval sikerült közelebb férköznöm a lényeghez. Erőfeszítéseim eredményeképpen a megcélzott nedű jórészt szétfolyt, mire nagy nehezen a túl elmésen elrejtett dugaszt megtaláltam, mint hajdanában Csokonai kálomista pap-barátjának a hordójából.

Csokonailál – illetve Petőfinél – maradva: ennek a modern borzsáknak a látása és kinkeserves „megcsapolása” aligha indította volna a költőt ama bizonyos csikóbőrös kulacs kívánatos kotyogásának a megéneklésére. Egy mai *Borzság* is inkább maradna a falusi gyermekkorából ismerős fonott korsó (*butykos*) mellett.

BORZSÁK ISTVÁN

* Vö. MNy. 2005: 220–1.